

● รายงานวันจันทร์-10 ชม./ปีเหลือ 2 ชม.หลังลดใช้น้ำบาดาล

แผ่นดินกรุงเทพฯทรุดช้าลง

เมื่อเร็ว ๆ นี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และสถาบันน้ำเพื่อความยั่งยืน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เปิดเวทีแสดงผลการศึกษาวิจัยและเสนอแนวทางการใช้น้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพในกลุ่มอุตสาหกรรมหลักของประเทศ

โดยนำหลักการเทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) และ 5R (Reduce, Reuse, Recycle, Reserve, Revisualize) เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการน้ำบาดาลและได้จัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติที่ดำเนินการจัดการทรัพยากรน้ำในภาคอุตสาหกรรม

คุณสุพรรณ เจริญสวัสดิพงษ์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล บอกถึงสถานการณ์การใช้น้ำบาดาลว่า ประเทศไทยมีความต้องการใช้น้ำสูงขึ้นในทุกกลุ่มน้ำ ตามอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยกว่าร้อยละ 80 เป็นการใช้น้ำในภาคเกษตรกรรม, ร้อยละ 8.9 ใช้ในการอุปโภคบริโภค และประมาณร้อยละ 4 เป็นการใช้น้ำในภาคอุตสาหกรรม

ส่วนการใช้น้ำบาดาลในประเทศไทยจากที่เคยประสบกับปัญหาวิกฤติน้ำบาดาลทั้งในเรื่องปริมาณและผลกระทบต่อดินทรุด วันนี้ถือว่าสถานการณ์ดีขึ้นอย่างมาก พบว่าปริมาณการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่วิกฤติน้ำบาดาล 7 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม พระนครศรีอยุธยา นครปฐม และปทุมธานี ลดลงจากเดิมที่เคยใช้วันละ 2,000,000 ลูกบาศก์เมตร เหลือเพียงวันละ 400,000 ลูกบาศก์เมตร

ทำให้อัตราการทรุดตัวของแผ่นดินในเขตกรุงเทพฯ จากเดิมที่ทรุดตัวลงจากกว่า 10 เซนติเมตร/ปี กลับมาอยู่ที่ 2 เซนติเมตร/ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปกติ!!!

รศ.ดร.สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) กล่าวว่า สจล. ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและหาแนวทางการใช้น้ำบาดาลของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล ซึ่งถูกประกาศเป็นพื้นที่วิกฤตการณ์น้ำบาดาล

ซึ่งพบว่าน้ำในภาคอุตสาหกรรมไม่เพียงพอทั้งในแง่ของปริมาณน้ำ คุณภาพแต่เราสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการคือ หาแนวทางการบริหารจัดการน้ำบาดาลในภาคอุตสาหกรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติ

รศ.ดร.สุชัชวีร์

ที่ดีด้านการจัดการทรัพยากรน้ำในภาคอุตสาหกรรม (Best Practices) เสนอแนวทางการใช้น้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพศึกษาถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ลดปริมาณการใช้น้ำตามหลักการเทคโนโลยีสะอาด

ส่วนปัญหาแผ่นดินทรุด (ถนนและปัญหาที่ถนนยุบเป็นโพรง) ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ระยะ 3 ปีที่ผ่านมา มีสถานการณ์ที่ดีขึ้นมาก ทั้งนี้แต่ก่อนเคยมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน จริงๆแล้วน้ำบาดาลนั้นไม่ใช่สาเหตุหลัก ปัญหาดินทรุดตัวมีสาเหตุหลักมาจากกรุงเทพฯตั้งอยู่บนชั้นดินเหนียวอ่อน มีการยุบตัวเป็นเรื่องปกติและยังมีแรงน้ำหนักกดทับบนชั้นดินจากสิ่งปลูกสร้างบนผิวดิน ซึ่งที่กรุงเทพฯมีการพัฒนาเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม การรักษาสมดุลของการใช้น้ำได้ดินอย่างปลอดภัยก็จะส่งผลคือ ไม่เป็นตัวเร่งของปัญหาดินทรุด ดังนั้นโครงการนี้จึงไม่เพียงสร้างประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรม แต่จะยังประโยชน์ถึงมิติของสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพฯ และเขตวิกฤติน้ำบาดาลในแง่สร้างสมดุลของการ

ใช้น้ำใต้ดิน การใช้ทรัพยากรอย่างมีความรับผิดชอบ ปลูกจิตสำนึกการอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างยั่งยืนอีกด้วย

ผลสำเร็จของโครงการ ซึ่งมี 18 โรงงานนำร่อง จาก 4 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมโลหะ และอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ตั้งเป้าลดการใช้น้ำได้อย่างน้อย 10% โดยนำหลักการเทคโนโลยีสะอาด (Clean technology) และ 5R : Reduce, Reuse, Recycle, Reserve, Revisualize มาใช้ในการดำเนินการ ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจและเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ โรงงานตัวอย่างสามารถลดการใช้น้ำได้โดยรวม 10% ซึ่งนั่นหมายถึงต้นทุนการผลิตที่ลดลงตามด้วย ทั้งยังช่วยลดปริมาณการปล่อยน้ำทิ้งออกจากโรงงานลงได้ด้วย

นั่นเป็นการร่วมพลังเพื่อสร้างสรรค์กรุงเทพฯให้มั่นคงยั่งยืนห่างจากขีดอันตรายปัญหาดินทรุดและสิ่งแวดล้อม.